

Tänavu on Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA) maksnud toetusi üle 180 miljoni euro, kusjuures mitmete toetuste väljamaksmine algab alles detsembris. «Viimasel kahel aastal on toetusi makstud rekordiliselt ning näeme, et nii 2023. kui ka 2024. aastaks on samuti selleks kõik eeldused loodud. Oleme uuel aastal valmis isegi kuni 400 miljoni euro väljamaksmiseks,» ütleb PRIA peadirektor **Jaan Kallas**.

Järgmisel aastal on PRIA valmis kuni 400 miljoni euro väljamaksmiseks

GERLI RAMLER

2023. aasta on olnud PRIA jaoks eriline, sest liigutakse 2022.–2027. aasta arengukava eesmärkide suunas ning ollakse kahe programmiperioodi üleminekuajal. Tihe koostöö käib Regionaal- ja Põllumajandusministeriümiga, et välja töötada ning ellu rakendada ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 toetusskeemid. Pindalatoetuste puhul võeti kasutusele pinnaseire. Sel aastal töötati välja PRIA esimene mobiiliäpp – Iva.

Nutirakenduse Iva lansseerimisega võib Kallase sõnul igati rahule jääda. «Novembri alguse seisuga oleme klientidel saanud fotod ligi 80% saadetud fotoülesannete osas, mis on esimese aasta kohta väga hea tulemus. Teiste riikide senise kogemuse põhjal on kordaminek juba 50% vastamine. Kiidame meie põlluharijaid, kes nii aktiivselt uue teenusega kaasa tulid!» räägib ta. «Samuti teeb head meelt, et kliendid said esmakordselt kasutada juhendamisteenust, mis on esimene samm meie uuest kliendihaldusprojektist. Juhendamist pakuti maapiirkonna majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetuse taotlusvooru ajal. Klientidelt saadud tagasiside põhjal saame oma teenuseid edasi arendada just suunda, mis lihtsustab nii klientide kui ka meie tööd ning hoiab maal toimetajatele kokku väärtuslikku aega.»

Peadirektor lisab, et PRIA on oma uut kliendihaldusstrateegiat alles välja töötamas. Enne lõpliku strateegiani jõudmist viiakse erinevate toetuste raames veel läbi mitmeid pilootprojekte. Järgmisena pakub PRIA juhendamisteenust LEADER toetuse taotlejatele uue programmiperioodi voorude avanemisel uue aasta alguses. Juhendamisteenust kasutanud kliendid on oma tagasisides näiteks öelnud, et saavad projekti sobivuse kohta antud meetme osas personaalsemalt informatsiooni, vastused on kiired ja konkreetsed ning samuti aitab teenus kaardistada taotleja profiili ja taotlusvõimalusi.

Ka aasta viimastel kuudel avaneb mitmeid taotlusvoore

Piimatootmise, lamba- ja kitskasvatuse, lihavesikasvatuse ning õuna- ja sõstrakasvatuse tegevusvaldkondades töötati ministeriümis välja määrus, et toetada elujõulisust ohustava majandusliku kahju osalist hüvitamist eelnimetatud tegevusvaldkondade põllumajandustootjatele. Toetuse vastuvõtt on planeeritud detsembrisse ning väljamaksmine peaks toimuma 2024. aasta jaanuari lõpus.

Arengutoetuste poolelt avanes ja on sel aastal veel avanemas enamik suurematest maaelu arengukava 2014–2020 programmiperioodi reeglite ning rahastusega investeeringutoetuste taotlusvoorudest. Näiteks võeti novembris vastu veel põllumajandusliku tegevusega

alustava noore ettevõtja toetuse taotlusi ning aasta lõpus avatakse kalandusandmete kogumise toetuse taotluste vastuvõtt.

LEADER toetuste osas on aasta samuti väga tõine. Kohalikud tegevusrühmad on esitanud programmiperioodi 2023–2027 LEADER strateegiad, mis on praegu Regionaal- ja Põllumajandusministeriümis heakskiitmisel.

Tulemas on mitmeid uuendusi

Otsetoetuste puhul asendub 2024. aastal kohaliku sorti taimede kasvatamise toetus (SORT) uue samanimelise toetusega. Lisanduvad näiteks väärtusliku püsirohumaat säilitamise toetus, väärtusliku püsirohumaat turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetus ning keskkonnasõbralik majandamise vahekultuuride lisatoetus.

Arengutoetuste osas toob uus aasta kaasa uued toetuskeemid koos uute reeglitega. Plaanis on avada ettevõtete konkurentsivõime tõstmise toetuse taotluste vastuvõtt, uue toetusena lisandub arendusosaku toetus. Suur osa uue programmiperioodi investeeringutoetustest on praegu ministeriümis väljatöötamisel ja avanevad alates aasta teisest poolest – näiteks põllumajandustootjatele ning toiduainetööstustele mõeldud uued toetusskeemid. Oluline suund on toetuste puhul võetud roheinvesteeringute toetami-

sele. Samuti on maapiirkonna ettevõtete konkurentsivõime tõstmise toetusskeemis plaanis kasutusele võtta lihtsustatud kulumeetodid.

LEADER toetuste puhul võetakse uuel programmiperioodil kasutusele lihtsustatud kulumeetodid, mis tähendab, et iga kulutatud eurot ei ole enam vaja tõendada dokumentidega, vaid taotleja lepib PRIAga kokku kindla makse ja tulemuse, mida projekt peab saavutama.

PRIA uus suund: pakkuda personaliseeritud teadmuspõhiseid teenuseid ja juhendamist

23 tegevusaasta jooksul on PRIA välja maksnud üle 5,19 miljardi euro ning asutust tuntakse kui ühte Euroopa makseagentuuri, kes maksab eurotoetusi põllumeestele. «Makseagentuurina oleme hästi toime tulnud, aga nagu meie organisatsiooni nimi ütleb – oleme informatsiooni ja registrite amet,» sõnab Kallas. «Toetuste vaates algas uus programmiperiood ja sellega koos on meil uus arengukava, kus väga suur rõhk on nn personaalsel riigil ja rätsepaülikonna põhimõttel üles ehitatud teenustel. Oleme aastatega kogunud ülisuure hulga andmeid, mida soovime vääridada, pakkudes erinevatele huvipooltele uusi teadmuspõhiseid teenuseid ja kliendikesket juhendamist.»

Näiteks saavad erinevad liidud juba praegu tellida PRIA-lt vajalikke andmeid, kuid koos

teenustega soovitakse jõuda teistegi huvipoolte teadvusesse kui väärtuslik nõuandev koostööpartner ja maaelu arengu toetaja. «Meie kaheks aastaks planeeritud kommunikatsioonistrateegia ja rebrandimise protsess toetab neid muudatusi nii organisatsioonis kui ka klientide seas. Tahame muuta olulisel määral kogu organisatsiooni toimimist. Juba praegu on käimas väga mitmeid erinevaid projekte, mille käigus analüüsitakse praegust töökordust, struktuuri, protsesse ja teenuseid,» selgitab peadirektor.

Ta lisab, et organisatsiooni vaates pole kindlasti tegemist kiire muutusega, sest muutuma peavad hoiakud, tööprotsessid ja töökäitumine. «See tähendab, et me ei vaheta mitte pakendit, vaid uueneb eelkõige sisu. PRIA tööst on kasu igale Eesti inimesele ja see taipamine võiks saada üldtuntuks. Üks osa meie missioonist on kindlasti maapiirkondade areng ja maal elavate inimeste toetamine, aga kodumaine söök toidulaual ja toidujulgeolek laiemalt on tähtis ühtviisi kõigile – tallinlasest Karisöödi küla elanikuni.»

Kui seni ollakse PRIAs teadmuste osas töötanud selle nimel, et andmeid

visualiseerida ning muuta avalikkuse jaoks kättesaadavaks ja arusaadavaks, siis praegu töötatakse selle nimel, et uuel aastal saaksid kasutatavaks esimesed personaliseeritud teadmusteened ehk suurandmetel baseeruvad teenused, näiteks väetussoovitused. «Klientidel ja teistel huvitatud osapooltel tekib võimalus saada täiendavat infot konkreetselt enda andmetest lähtuvalt ning oma ettevõtte kohta. Juba praegu on käimas hulka projekte, mis personaliseeritud teadmusteenede hulka järgnevatel aastatel oluliselt kasvatab ning seeläbi andmed kasulikuks muudab,» kõneleb Kallas. «Lisaks on väljatöötamisel integreeritud taimekaitset ning karjatervist toetavad teenused ning planeerimisel on projekt kliimaneutraalse toidutootmise rohefoori loomiseks, mis annab võimaluse toidutootjatel hinnata oma ettevõtte näitajaid erinevatest aspektidest alates väetiste- ja veekasutusest kuni sotsiaalseni ning planeerida seeläbi investeeringuid.»

Kallas nendib, et lisaks eelnevalt väljatoodud teenustele jätkatakse juba kasutusele võetud teenuste arendamist ning nii klientide kui ka PRIA jaoks mugavamaks muutmist.

